

Una cascada d'ires. La meva fantasia de la Covid-19

Versión en castellano [aquí](#).

John Holloway, juny de 2020

Les portes s'obren. Pots sentir l'energia acumulada fins i tot abans que les cares apareguin. El confinament ha acabat. El dic s'ha trencat i aboca un torrent d'ires, ansietats, frustracions, somnis, esperances, pors. És com si no poguéssim respirar.

Totes nosaltres¹ hem estat confinades. Separades físicament del món exterior, hem estat tractant d'entendre el que està succeint. Un virus estrany ha canviat les nostres vides, però d'on va venir? Primer va aparèixer a Wuhan, la Xina, però com més llegim, ens adonem que podria haver aparegut en qualsevol lloc del món. Els experts adverteixen des de fa anys sobre la probabilitat d'una pandèmia, encara que no es podien imaginar el ràpid que es podria propagar. El cas és que no ha vingut d'un lloc en particular, sinó de la destrucció de la nostra relació amb l'entorn natural. De la industrialització de l'agricultura, la destrucció de la pagesia a tot el món, el creixement de les ciutats, la destrucció dels hàbitats d'animals salvatges, la comercialització d'aquests animals amb finalitats de lucre. I aprenem dels experts que molt probablement hi haurà més pandèmies si no canviem radicalment la nostra relació amb les altres formes de vida. És un advertiment: desfer-se

del capitalisme o seguir el camí cap a l'extinció. Desfer-se del capitalisme: sí, però no deixa de ser una fantasia. Al mateix temps creix en nosaltres la por i la ràbia i tal vegada fins i tot l'esperança que sí que podria haver-hi alguna manera de fer-ho.

I quan més durí el confinament, la nostra atenció canvia, va més enllà de la malaltia, al que ens diuen que seran les conseqüències econòmiques. Estem entrant en la pitjor crisi econòmica des d'almenys la dècada de 1930, la pitjor crisi des de fa tres-cents anys a Gran Bretanya, diuen. Més de cent milions de persones cauran en la pobresa extrema, ens explica el Banc Mundial. Una altra dècada perduda per a Amèrica Llatina. Milions i milions de persones desocupades a tot el món. Gent famolenca, mendicant, més crim, més violència, esperances trencades, somnis destrossats. No hi haurà una recuperació ràpida, probablement qualsevol recuperació serà fràgil i feble. I pensem: tot això només perquè vam haver de quedar-nos a casa per un parell de mesos? I sabem que no pot ser així. Per descomptat, serem una mica més pobres si la gent deixa de treballar per un parell de mesos, però milions i milions d'aturats, persones morint de fam? Segurament no. Una aturada de dos mesos no pot tenir semblants efectes desastrosos. Per contra, hauríem de tornar descansades i plenes d'energia per a fer tot el que cal fer.

Pensant una mica més ens adonem que, per descomptat, la crisi econòmica no és la conseqüència del virus, encara que pot haver estat provocada per ell. De la mateixa manera que es va predir la pandèmia, la crisi econòmica també va ser predita, amb molta més claredat. Durant trenta anys o més, l'economia capitalista ha sobreviscut literalment amb diners prestats: la seva expansió s'ha basat en el crèdit. Un castell de cartesa punt de caure. Gairebé es va enfonsar, amb els efectes més terribles, al 2008, però una expansió renovada i enorme de crèdit la van apuntalar novament. Els comentaristes econòmics sabien que no podia durar. "Déu li va donar a Noè el signe de l'arc de Sant Martí, no més aigua, la pròxima vegada foc": la crisi financera de 2008 va ser la inundació, però la pròxima vegada, que no trigarà molt a arribar, vindrà el foc². Això és el que estem vivint: el foc de la crisi capitalista. Tanta misèria, fam, esperances destrossades, no per un virus, sinó per a restaurar la rendibilitat del capital.

I si acabéssim de desfer-nos del sistema basat en el lucre? I si sortíssim amb la nostra energia renovada i féssim el que cal fer sense preocupar-se pel benefici econòmic: netejar els carrers, construir hospitals, fer bicicletes, escriure llibres, plantar arbres i plantar verdures, tocar música..., el que sigui. No hi haurà desocupació, ni fam, ni somnis trencats. I els capitalistes? O penjar-los al fanal més pròxim (una temptació sempre present) o, simplement, oblidar-nos d'ells. Segurament seria millor oblidar-se d'ells. Una altra fantasia, però més que una fantasia: una necessitat urgent. I les nostres pors i les nostres ires i les nostres esperances creixen dins nostre.³

I hi ha més, moltíssim més, per a alimentar la nostra ira en el confinament. La pandèmia ha suposat un gran desemmascarament del capitalisme. Ho ha posat en evidència, com poques vegades abans. De tantes maneres. Per començar, l'enorme diferència en l'experiència del confinament en funció de l'espai del qual disposes: si tens un jardí, si tens una segona residència on retirar-te. Estretament relacionat amb això està l'enorme diferència de l'impacte del virus entre rics i pobres, una cosa que s'ha fet més clar amb l'avanç de la malaltia. El mateix val per a la gran diferència en les taxes d'infecció i mort entre blancs i negres. I la insuficiència horrorosa de l'assistència mèdica després de trenta anys d'abandonament. I la terrible incompetència de tants Estats. I l'expansió brutal de la vigilància i dels poders policials i militars en gairebé tots els països. I la discriminació en el sector

2

3

educatiu entre els quals tenen accés a Internet i els que no. I l'exposició de moltes dones a situacions de violència terrible. Tot això i molt més, al mateix temps que els propietaris d'Amazon i Zoom i tantes altres companyies tecnològiques recullen guanys increïbles, i el mercat de valors, impulsat per l'acció dels bancs centrals, continua amb la transferència descarada de la riquesa dels pobres als rics. I creix la nostra ira i les nostres pors i la nostra desesperació i la nostra determinació que no tindria per què ser així, que **NO HEM DE PERMETRE QUE AQUEST MALSON ES FACI REALITAT.**

I després s'obren les portes i es trenca el dic. Les nostres ires i esperances esclaten als carrers. Sentim parlar de George Floyd, escoltem les seves últimes paraules: "No puc respirar". Les paraules donen voltes i voltes als nostres caps. No tenim el genoll d'un policia assassí clavat en el coll, però nosaltres tampoc podem respirar. No podem respirar perquè el capitalisme ens està matant. Sentim una violència, una violència que explota des de les nostres entranyes.⁴ Però aquest no és el nostre camí, és el seu. No obstant això, les nostres ires-esperances, esperances-ràbies necessiten respirar, han de respirar. I ho fan, en les manifestacions massives contra la brutalitat policial i el racisme a tot el món, en llançar al riu de Bristol l'estàtua del comerciant d'esclaus, Edward Colston, en la creació de la Zona Autònoma de Capital Hill a Seattle, en la crema de la central de policia a Minneapolis, en tants punys aixecats cap al cel.

I el torrent d'ires-esperances-pors-fam-somnis-frustracions va en cascada, d'una ira a una altra, vivint cada ira, respectant cada ira i desbordant a la següent. La ira crema dins de nosaltres no sols contra la brutalitat policial, no sols contra el racisme, no sols contra l'esclavitud que va crear la base del capitalisme, sinó també contra la violència contra les dones i totes les formes de sexisme, i fa que les marxes enormes del 8M tornin a sorgir amb els seus cants. Els xilens tornen a sortir als carrers i continuen la seva revolució. I la gent de Kurdistan resisteix amb èxit als Estats que no poden tolerar la idea d'una societat sense Estat. I la gent de Hong Kong inspira a tots els xinesos en el seu repudi a la burla del comunisme: no més comunisme, criden, comuniquem-nos. El comunisme no és un substantiu per a ser imposat sinó un verb per a ser creat i recreat. I els zapatistes creen un món en el qual caben molts mons. I a mesura que els pagesos abandonen les seves barriades de misèria per a tornar al camp i començar a sanar la relació amb altres formes de vida, també les persones que habiten a les ciutats comencen a conrear llavors urbanes, a tenir apicultores que cullen mel i creen un espai urbà digne de viure per a tots, derrocant la divisió entre la ciutat i el camp. I les ratapinyades i els animals salvatges retornen als seus hàbitats. I els capitalistes tornen de quatre grapes als seus hàbitats naturals, sota les escales. I el treball, el treball capitalista, aquesta horrible màquina que genera riquesa i pobresa i destrueix les nostres vides, està arribant a la seva fi. I comencem a fer el que volem fer, comencem a crear un món diferent basat en el reconeixement mutu de les nostres dignitats. I llavors no hi haurà dècada perduda ni aturats ni centenars de milions de persones empeses a la pobresa extrema i ningú morint de fam. I, llavors, sí que podrem respirar!

1- El "nosaltres" sempre està en qüestió. Simplement no sabem en quin estat les persones surten del tancament. La repercussió mundial del moviment de «Black Lives Matter» ens ha sorprès. La revolta del 21 de juny de 2020 a la ciutat alemanya de Stuttgart ens va sorprendre. Més que mai, "nosaltres" és una qüestió, un estar obert per deixar-te sorprendre en un món que no coneixem.

2- Vegeu l'últim capítol del llibre de Martin Wolf: *The Shifts and the Shocks*, Penguin Press, New York, 2014: "Conclusion: Fire Next Time".

3- No estic proposant que hauríem de penjar els capitalistes als fanals. Però hi ha una gran ira aterridora al món, que no és sorprenent. Els nostres pensaments i les nostres fantasies han de reclamar aquesta ira com a nostra, la nostra ira justificada: contra el sistema que ens està destrossant i contra quins es beneficien d'aquesta destrucció i l'intensifiquen.

4- Vegeu Linton Kwesi Johnson, "Time Come": "now yu si fire burning in mi eye/ smell badness pan mi breat/ feel vialence, vialence, /burstin outta mi;/ look out!" (ara tu veus foc ardent al meu ull / sents la pudor del meu alé / sentir violència, violència, / esclatar fora de mi; / compte!) Dread Beat and Blood, Bogle L'Ouverture Publication